

IZ MUZEJA PORUČUJU: JAČAJMO SE

AKTUALNO

Koliko vremena provodite uz male ekrane? Koliko uz pisaci stol, a koliko uz kompjutor? Između jedne i druge tv-emisije, između programa i programa, ne bi bilo zgoroga razgibati udove, rastegnuti se, potrcati nasipom, a možda i koji put - odapeti lukom i strijelom

Iz povijesti zagrebačkog sporta: partija ženskog tenisa

Zdenko Jajčević: Sport je nezaobilazan temelj zdravog društva
Foto: Vjesnik/ Robert Rajčić

Ragbi: U središtu s loptom Zdenko Jajčević

Na raznolike načine načine slavimo i organiziramo prigodne fešte. No ovogodišnja proslava Dana muzeja čini nam se drukčijom, originalnijom i teško usporedivom s bilo kojom sličnom feštom. Navada je da proslavu Dana muzeja 18. svibnja, svake godine organizira drugi muzej, pa je ove godine, kao organizator, na red došao Hrvatski sportski muzej koji sa 6. 000 medalja i plaketa, s 20.000 fotografija i najvećom sportskom bibliotekom u Hrvatskoj već više od dvadeset godina, na doslovno stotinjak kvadrata životari u samom središtu Zagreba. A taj muzej, koji ni nema stalnog postava organizira posve originalnu proslavu na kojoj bi mu mogli pozavidjeti i najveći i najuspješniji, ne samo naši već i svjetski muzeji.

Riječ je o akciji koja traje mjesec dana i koja će se održavati do 18. svibnja, na trideset mjesta u Zagrebu i njegovoj okolici. Muzeji, galerije, knjižnice, knjižare, Austrijski kulturni institut, Fakultet za fizičku kulturu, Nogometni klub Dinamo, Košarkaški klub Cibona... samo su neka od mjesta na kojima će se organizirati izložbe i - ne samo izložbe

- Zelja nam je da kultura proдре u sport i sport u kulturu, da se prožmu međusobno. Želimo podsjetiti, a neke i naučiti, da su tjelovježba i sport nezaobilazan dio odgoja. Želimo mlade naučiti, a starije podsjetiti na potrebu svakodnevnog vježbanja, rekao nam je sugovornik Zdenko Jajčević, s kojim smo, ne slučajno, razgovarali o ovom nizu događanja.

Zdenko Jajčević je glavni pokretač ove akcije, viši predavač povijesti sporta na Fakultetu za fizičku kulturu, ravnatelj Hrvatskih sportskih muzeja kojeg možete vidjeti na terenima Mladosti, ali i kao trenera ženske ragbijaške ekipe.

- Trčeci i natječući se tko će postići više, skočiti dalje i prikupiti što više medalja, sport je izgubio svoj osnovni smisao. Zbog toga se vraćamo na početak i ponovno učimo da nam je osnovni cilj pružiti mladima mogućnost i volju za svakodnevnim vježbanjem. Društvo grca u problemima i krizama, a vjerovali ili ne i tjelovježba i sport mogu pridonijeti da se ta kriza umanj i lakše prevlada. Da nije tomu tako, da svi nisu svjesni da je sport nezaobilazan dio svakog zdravog društva, zar bi se toliko broj muzeja, galerija i instituta zdušno odazvao i uključio u našu akciju, pripovijeda Zdenko Jajčević.

Najzanimljiviji dio ovih događanja je po-

najprije raznovrsnost. Ima tu klasičnih izložbi starih fotografija na kojima tenisačice trčkaraju terenom u dugim haljinama, plivači u debelim vunenim švimhozama, fotografija koje plijene pažnju i mame osmijeh na lice. No, sve te izložbe nisu izložbe u klasičnom obliku, njih se može razgledati, ali i u njima uvijek aktivno sudjelovati. Na nedavno postavljenoj izložbi pod naslovom Citius, artius, fortius umjetnik i biciklist Nenad Dančuo je Muzej suvremene umjetnosti pretvorio u teretanu u kojoj su se posjetitelji mogli razgibati i rastegnuti udove.

U Muzeju seljačkih buna posjetitelji će moći uz prigodnu izložbu Strijelom u metu

i sami odapeti koju strelicu iz luka, u Muzeju Mimara bit će uz izložbu organiziran i mali šahovski turnir, u Arheološkom muzeju bit će napravljen pravi mali grčki hram, u Gliptoteci su napravljeni kipovi na temu sporta itd. itd. Iznenađenja koliko hoćeš!

Skoro zaboravimo. Cijela akcija je organizirana poput npr. orijentacijskog trčanja po etapama. Od muzeja do muzeja, od postaje do postaje. Dijelit će se i bedže, a na svakoj postaji (izložbi) dobit ćete i prigodnu karticu... Tko prijeđe sve etape puta naučit će mnogo, zabit će se, ali i konkurirati za neku od nagrada. No, nećemo vam baš sve reći. Sudjelujte i otkrijte, po-

nešto sami.

- Ovom akcijom ostvarujemo samo dječić naših Zelja koje bismo mogli sažeti u jednu jedinu: Vratiti sport na početnu loptu. Sport je postao biznis. Olimpijske igre svjetski sportski vaša, a u svemu tome sport je izgubio svoj osnovni smisao. Država treba mladima (i onim malo starijima) osigurati uvjete za bavljenje sportom i tu njezina uloga prestaje. Ako sponzori imaju volje mogu sportaše dodatno financirati, ali to je njihova osobna volja, posao u

kojem mogu riskirati, ali i profitirati, pripovijeda Zdenko Jajčević koji se na raznolike načine sportom bavi čitavog svog života.

Pitate se kakve veze s RTV prilogom ima akcija Jačajmo se? Koliko sati dnevno, koliko večeri u tjednu provedete uz televi-

zor? Koliko vam vremena djeca provode uz kompjutor? Ne znamo, ali znamo da ne bi bilo zgoroga da se između jedne i druge emisije, između programa i programa pokušamo - jačati zajedno.

MIROSLAVA JANDRIČ

RAZGOVOR

KRAVE CARUJU U CRTIČU

Nakon što su prognane s jelovnika - slučajno il' planski - krave su se udomaćile u animiranim filmovima

● Kad nabavljate animirane filmove, je li kriterij kvaliteta, zabava ili odgojna uloga?

- Uzmimo primjer »Teletubbies«. Kad smo sudjelovali na Drugoj svjetskoj konferenciji o TV programima za djecu u Londonu 1998. godine, »Teletubbies« bili su svjetski hit, a od nas 1500 sudionika 50 posto je bilo za, a 50 posto energično protiv te serije za djecu. Ne dopada mi se kao program, ali smatram da kao urednica ne biram program samo prema osobnim sklonostima, već i ono što bi gledatelji trebali vidjeti jer je u svijetu popularno. Kriterij je ipak kvalitet.

● Redovno posjećujete sajmove televizijskih programa. Što je novo u svjetskoj produkciji animiranih filmova?

- U posljednjih deset godina svjetska proizvodnja programa za djecu nevjero-

Prva crtana serija koju je 1970. godine prevela tad još studentica, a danas urednica u Redakciji stranog serijskog programa Vesna Sudar bila je »Pixy i Dixy«. Ti prvi kontakti s crtičima ujedno označuju prvu suradnju s Filmskim programom (urednica je bila Mignon Mihaljević) Televizije Zagreb. Nakon diplome na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, 1972. godine zaposlila se na Televiziji i cijeli svoj radni vijek posvetila je animiranim i igranim serijama za djecu.

- Iz tih prvih dana rado bih izdvojila prevodjenje Kremenka. Kupovale su se samo one epizode koje smo smatrali dobrim za naš ekran. Profesor Ivan Slamnjig prevodio je seriju i jedan dan došao je smijujući se jer nije znao kako prevesti jednu riječ. Na ekranu je bila velika pita i on je objasnio da to nije pita, ali ne može ostaviti riječ pizza jer ružno zvuči. Tad se kod nas još nije jela pizza i ostala je pita! Isti problem imali smo s hamburgerom ili s hot dogom jer nacrtan je pas javavčar ubačen u dugačko pecivo, mora se prevesti kao hrenovka, a onda nije smiješno.

Vesna Sudar: Uz crtiće ne stignem ostariti

Foto: Vjesnik/ Ivan Šebelja

U zagrljaju s Mickey Mouseom

jatno je porasla. Velike pomake u proizvodnji napravili su Iraci koje je Europa stimulirala da otvore animacijske škole. Španjolci nevjerojatno puno proizvode animiranih programa vrlo dobre kvalitete, a kanadska produkcija je nešto mirnija od američke u kojoj sve mora prštati. Nije mi jasno kako Kanada može godišnje proizvoditi nekoliko serija od 13 ili 26 nastavaka i to od pola sata. Nevjerojatni su! Naša Europa drukčije priča priču, utemeljenu na bajkama, Ezopovim basnama, na grčkoj i rimskoj kulturi.

● A gdje smo mi? - Budući da nova kompjutorska tehnologija pojednostavnjuje proizvodnju animacije, mi smo krenuli s tri projekta: nastavi li smo proizvodnju »Nogala« Ivica Šegvića, »Malu kuharicu« prema stripu Ljubice Heidler i »Kontakt« od Stiva Cinika. To su mali fragmentički kao bombonići, a meni je to bilo upoznavanje nečeg novog, stvaranje programa, a ne samo odabir iz proizvedenog. Naravno, to je vrsta programa koja će se godinama prodavati.

● Nedavno ste bili u Cannesu na Međunarodnom sajmu televizijskih programa. Koje ćemo crtiće što ćemo u sljedećem razdoblju gledati na malim ekranima?

- Na sajmu uglavnom skupljam informacije o novoj proizvodnji. U tom sam poslu

već 29 godina i kad god pomislim da se više ništa novog ne može izmisliti, da poslije pasa, mačaka, miševa, tigrova, lavova, medvjeda itd. ništa se više novo ne može pojaviti, a kad tamo, pojave se - krave! Ne jedna, nego dvije. Španjolci su počeli proizvodnju prema poljskoj slikovnici »Connie the Cow« o jednoj slatkoj telici koja otkriva svijet. Vrlo je lijepa, vrlo topla i pogodna za malu djecu, osjeća se europska priča i drukčiji način rada (nije samo zabava i jurnjava). No, Francuzi su napravili »Blackie the Cow«, kravu koja ima problema sa samom sobom jer je crna, a druge su krave bijele. Ona stalno zove svog veterinar-psihijatra. To su duhovite dvije i pol minute animiranog programa, crtanoj u europskoj maniri s prekrasnim okruglim likovima. Trudit ću se da uskoro dođe na ekran. Na sajmu ne moram odmah kupovati jer ono što je ranije otkupljeno na program dolazi tek sada. Dok se ugovore programi, prođe šest mjeseci pa još šest mjeseci treba do isporuke, tako da nekad od narudžbe do realizacije prođe i do dvije godine.

● Česte su kritičke primjedbe o neprimjerenom nasilju u crtičima, ali i o likovima koji više plaše nego zabavljaju djecu. Jeste li imali negativna iskustva s gledateljima? - U svijetu se često pojavljuju novi tren-

dovi. Kad su bili moderni duhovi, puno je bilo crtanih filmova s duhovima i s vampirima (jako su bili popularni kad je Michael Jackson pjevao o njima). Tad sam nabavila crtić o vampiru Ernestu koji ima noćne more i onda sam svima morala tumačiti da on to samo sanja i kad se probudi onako s velikim okicama, sretan je da je to bio samo san. Neki su to shvatili, a neki nisu. U seriji takvih likova bio je i »Bubimir« toliko je bio agresivan u novom načinu pričanja priče, da sam mislila da ga ljudi neće prihvatiti. Međutim, on ima odlučnu radnju, pozitivan je u tom druženju, prijateljica ga tjera da otkrije ono dobro što nosi u sebi, a to što je »huncut« - takvih ljudi uvijek ima.

Slična stvar događala se sa Zecom koji je tako negativan, ponekad i odvratnog karaktera, ali on to tako zgodno izvodi da bismo svi mi rado bili kao Zec: tako zločesti, a da nam se pritom ništa loše ne dogodi i uz to još šarmantni! Vladimir Puhalo odlično je svojim glasom dočarao taj lik. Kad je 1988. godine autor lika Chuck Jones bio počasni gost festivala animiranog filma (jako sam ponosna na to razdoblje, ne samo zbog toga što sam radila na festivalu, nego i zbog činjenice da je cijeli Zagreb živio s festivalom), bio je jako iznenađen popularnošću Zeca kojeg smo mi stalno prikazivali pa je svima sjeo kao lik. Međutim, u »Zecu« se pojavljuje rečenica »Što te muči, njofra?« i promjenom vlasti 1990. godine rečeno je da taj crtić više ne ćemo prikazivati. Suprostavila sam se objašnjenjem da je to zagrebački štos i da se na nikoga ne odnosi.

● Što Vi volite gledati? Koji su Vaši omiljeni likovi?

Zeca obožavam. Voljela sam Eustahija Brzića jer je suprotan Zecu, bio je presladak iako mu je sve išlo naopako. Premda je bilo samo 16 epizoda, izvrsno je sjeo. Isto takav bio je mali mravojed (trudio se lovit mrave, a nije mu išlo), a obožavam Toma i Jerryja kojeg su radili Hanna i Barbera. Vole se, a nadmudruju se. To su crtići radeni za kina, a ne za televiziju, jer su predugački.

Nekad sam mislila da je svijet crtića svijet iz mašte. Kad sam 1989. godine došla u Englesku i vidjela onu dasku za peglanje koja izlazi iz kuhinjskog ormara, uvjerila sam da se ona postoji i u stvarnosti, a ne samo u crtiću o Tomu i Jerryju. Crtić je maštovit izraz stvarnosti.

● Mislite li da je druženje s crtičima siguran recept za vječnu mladost?

- (Smijeh) Prije obožavala sam stripove! Sljedeći trendove u svijetu kad su se posljednjih godina pojavljivale bebe (mali vampiri, Muppet bebe, Pink Panther ima svoju djecu, Siljo sinove itd.), pojavio se trend animiranih stripova (od Asterixa, Lucky Luka itd) i sad se pojavio Cocobill. U djetinjstvu sam čitala u »Plavom vjesniku« tog Cocobilla od Jacovittija. Sad se pojavio animirani Cocobill koji donosi potpuno istu atmosferu stripa. To vraćanje stripu kao osnovi za crtani film jako je dobro, jer je strip vrlo dobra vizualna komunikacija. Ne stignem ostariti, pogotovo ako će biti još takvih animiranih filmova kao Wallace i Gromit koje možete gledati tri puta u jednom danu i ni jednom nije dosadno jer je savršeno napravljeno.

ALEMKA GOLEŠ

NOVE SERIJE

PONEDJELJAK

HRT 3 21.25

SVEMIRSKI OTOK (SPACE ISLAND ONE)

Što se dogodi kad se znanstvenici spetljaju s kriminalcima pogledajte u 26 epizoda nove serije

Nedavno primljena u znanstvenu misiju na svemirskoj postaji, Paula Hernandez počinje se zanimati za okolnosti u kojima je njezin prethodnik Mikhail Kristof Keeler napustio dužnost. Budući da kolege nerado o tome govore, njezino zanimanje još više raste. Ušavši u bazu podataka, Paula nalazi poruku i igru. No njezino će uporno njuškanje i otkriće Keelerove poruke imati katastrofalne posljedice. Na vidjelo izlazi da je Keeler bio paranoidna i povučena osoba. Njegova će sudbina biti otkrivena tek posto Paula pokrene ubojiti niz događaja...

Uloge: Judy Loe, Indra Ove, Angus MacInnes, Bruno Eyron, Julia Bremermann, William Oliver i Kourosh Asad
Urednica: Ranka Horvat

Ovo su stanovnici Svemirskog otoka

UTORAK

HRT 2 21.50

ODJEL ZA POROKE (THE VICE)

Još jedna policijska serija u kojoj će se raspletjavati krim-slučajevi u središtu londonskog West Enda

Britanska policijska serija Vice (u našem prijevodu Odjel za poroke) zbiva se među detektivima tog odjela u središtu londonskog West Enda. Prostitucija, pornografija i umorstvo dio su njihovih radnih dana. Kroz slučajeve koje rješavaju upoznajemo i grad jakih društvenih kontrasta, grad bogatstva i bijede.

Svaka epizoda donosi jedan dramatični slučaj, a sve ih povezuju privatni životi glavnih junaka. Iz tjedna u tjedna pratit ćemo kako u sukobu s okrutnim podzemljem profesionalnošću prikrivaju osjećaje i ranjivost.

Uloge: Ken Scott, Anna Chancellor, Caroline Catz, David Harewood, Marc Warren.
Urednica: Ranka Horvat.